
УДК [373.3.016:811.111]:159.955(043.5)

Чапюк Ю. С.

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, Луцьк

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

У роботі висвітлене питання ефективності використання інноваційних технологій на уроках англійської мови. Розглянуто сутність понять «інновація», «інноваційний процес» та «інноваційна педагогічна технологія». Розкрито необхідність використання інноваційних технологій у сучасній професійній освіті у зв'язку з посиленням інформатизації суспільства. Розкривається актуальність і практична цінність інноваційних технологій. Наголошено на тому, що ефективність навчання безпосередньо залежить від доцільності використання різноманітних, найбільш адекватних навчальній темі методів навчання, а також від активізації всього навчального процесу. Акцентується увага на застосуванні інноваційних ігор при вивченні іноземної мови, адже вони стимулюють процес пізнання і навчання дітей, а також привчають їх до сумлінної праці. Введення в урок ігор чи ігрових моментів робить навчання цікавішим, створює в дітей бадьорий настрій, полегшує подолання труднощів у засвоєнні навчального матеріалу. Представлені вправи розвивають творчість, викликають зацікавленість, стимулюють увагу, пам'ять та мислення молодших школярів.

Ключові слова: інноваційність, інноваційні технології, іноземна мова, учні початкових класів, ігри.

Чапюк Ю. С.

Восточноєвропейский национальный университет имени Леси Украинской, Луцк

ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ИЗУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА В НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЕ

В работе освещен вопрос эффективности использования инновационных технологий на уроках английского языка. Рассмотрены сущность понятий «инновация», «инновационный процесс» и «инновационная педагогическая технология». Раскрыта необходимость использования инновационных технологий в современном профессиональном образовании в связи с усилением информатизации общества. Раскрывается актуальность и практическая ценность инновационных технологий. Отмечено, что эффективность обучения непосредственно зависит от целесообразности использования различных, наиболее адекватных учебной теме методов обучения, а также от активизации всего учебного процесса. Акцентируется внимание на применении инновационных игр при изучении иностранного языка, так как они стимулируют процесс познания и обучения, а также приучает их к добросовестному труду. Введение в урок игр или игровых моментов делает обучение более интересным, создает у детей бодрое настроение, облегчает преодоление трудностей в усвоении учебного материала. Представленные упражнения развивают творчество, вызывают интерес, стимулируют внимание, память и мышление младших школьников.

Ключевые слова: инновационность, инновационные технологии, иностранный язык, учащиеся начальных классов, игры.

АКТУАЛЬНІСТЬ РОБОТИ. Реалізація мовної стратегії в освіті на сучасному етапі здійснюється шляхом комплексного і послідовного впровадження нововведень, які диктують нові вимоги до оволодіння іноземною мовою. Починаючи із 2013 року, Міністерство освіти і науки впроваджує у школах обов'язкове вивчення іноземної мови вже з 1 класу. Знання

іноземної мови – це запорука вдалої кар'єри та професійного росту, розвиток гармонійно цілісної особистості з її обдарованістю, здібностями, потенційними можливостями. Вчитель повинен розглядати учня як індивідуальність зі своїми поглядами на життя, переконаннями та почуттями. Саме застосування інноваційних технологій на уроках забезпечує можливість учителю розкрити здібності та таланти школярів, навчити їх вчитися та розвивати їх потенціал.

Сьогодні існує чимало методів і технологій викладання англійської мови – як традиційних, так і новітніх. Необхідною умовою вибору того чи іншого методу навчання, що підходить і вчителю, і учням, є знання інноваційних технологій навчання. Основне завдання сучасного вчителя, як стверджує М. Куріч, – обрати методи і форми організації навчальної діяльності учнів, що найкраще відповідають рівню розвитку кожного учня [1].

Мета статті – обґрунтувати доцільність використання та схарактеризувати деякі інноваційні технології вивчення іноземної мови у початковій школі.

МАТЕРІАЛ І РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ. Аналіз сучасної педагогічної теорії та практики свідчить про незадовільний стан навчання іноземній мові на території України. Сьогодні лише спеціалізовані школи спроможні забезпечувати підготовку учнів, котрі добре володіють іноземною мовою. Це вимагає від освіти розробки раціональних технологій навчання іноземній мові на основі застосування сучасних багатофункціональних інформаційних засобів [2].

Процес оволодіння учнями іноземною мовою, на відміну від оволодіння рідною, цілеспрямований, оскільки вчитель самостійно вибудовує його за навчальним планом та реалізує під час спілкування на уроках. Навчати учнів спілкуватися іноземною мовою необхідно з перших уроків, коли у школярів ще не накопичений запас мовних засобів [1, 81]. Не можна не погодитися із Ю. Джоган, що якщо саме з перших уроків учитель зацікавить учнів до вивчення англійської мови і сприятиме всебічному розвитку дитини, такий і буде його кінцевий результат. І якщо він не викличе інтерес в учня з перших днів, то ця дитина назавжди залишиться байдужою до вивчення іноземної мови, буде жити без радощів пізнання і відкриття чогось нового і невідомого під час уроків англійської мови [3].

У зв'язку з цим, підвищення ефективності навчання безпосередньо залежить від доцільності використання різноманітних, найбільш адекватних навчальній темі методів навчання, а також від активізації всього навчального процесу.

На уроках англійської мови варто використовувати методи, що стимулюють учнів до творчої, продуктивної праці, викликають прагнення до активних дій, спілкування і висловлювання власних думок англійською мовою. Означеним вимогам найкраще відповідають саме інтерактивні методи навчання як інновація, інноваційна педагогічна технологія, оскільки для того, щоб викликати інтерес в учнів до вивчення іноземної мови вчителі англійської мови, повинні шукати нові, цікаві і результативні форми і методи навчання.

Для обґрунтування доцільності їх використання вважаємо за необхідне, передусім, уточнити зміст понять «інновація» та «інноваційна педагогічна технологія».

Так, «Енциклопедія освітніх технологій» дає таке визначення терміна «інновація»: (від лат. Innovation – оновлення, новизна, зміна) нововведення, тобто цілеспрямовані зміни, які вносять у середовище впровадження нових стабільних елементів (нововведень), що викликають перехід системи з одного стану до іншого [4, 456]. У більшості проаналізованих лексикографічних джерел поняття «інноваційна педагогічна технологія» розкривається з урахуванням чотирьох моментів: цілеспрямованість, цілісність, новизна і системні зміни.

Відомо, що інноваційний процес – це комплексна діяльність щодо створення, освоєння, використання та розповсюдження нововведень. Саме інноваційні технології «забезпечують учням вільний доступ до різноманітної інформації, набуття навичок вирішення різноманітних проблем на основі їх всебічного дослідження і аналізу, здобуття певних знань

у різноманітних галузях» [5, 16-19].

Інноваційна форма навчальної роботи співвідноситься із комунікативно-діяльнісним підходом до оволодіння іноземною мовою, який домінує у практиці сучасної школи. Відповідно до концепції навчання іноземної мови передбачається соціальна взаємодія учнів як міжособистісна комунікація, важливою характеристикою якої є здатність одного зі співрозмовників приймати роль іншого як партнера у спілкуванні і відповідно інтерпретувати ситуацію, визначаючи власні дії. У практиці навчання іноземних мов інтерактивне навчання асоціюється з розвитком критичного мислення як конструктивної інтелектуальної діяльності школярів під час організації та здійснення мовленнєвої взаємодії [6, 29].

Використання інтерактивних технологій на уроках англійської мови дає змогу стверджувати, що вони є засобом створення атмосфери доброзичливості і порозуміння, коли зникає почуття страху, підвищується активність, виникає впевненість у своїх силах, прагнення досягти успіху, розвивається творчість. Саме в такій атмосфері можна очікувати продуктивного засвоєння навчального матеріалу, формування та розвитку вмінь і навичок для його практичного використання, збагачення соціального та комунікативного досвіду школярів, підвищення пізнавальної активності і мотивації навчання в учнів. Власний досвід доводить, що використання інтерактивних технологій дає змогу:

- зробити навчання цікавим;
- навчати формулювати власну думку;
- моделювати різноманітні соціальні ситуації;
- будувати стосунки в групі;
- навчати поважати альтернативну думку;
- збагачувати соціальний досвід учнів;
- розвивати навички самостійної творчої роботи;
- вміти шукати компроміси.

Доцільно використовувати на уроках англійської мови ігрові форми навчання, особливо в початковій школі. Діти із задоволенням беруть в них участь, бо гра – це світ, в якому живе дитина. Граючи, вони не помічають, як засвоїли новий матеріал. За допомогою ігор молодші школярі вчаться будувати і конструювати, причому кожен учень має змогу вчитися у своєму стилі. Гра стимулює процес пізнання і навчання дітей, а також привчає їх до сумлінної праці. У процесі гри в дітей виробляються навички зосередження, самостійного мислення, розвивається увага, дисципліна. Введення в урок ігор чи ігрових моментів робить навчання цікавішим, створює в дітей бадьорий настрій, полегшує подолання труднощів у засвоєнні навчального матеріалу.

Пропонуємо декілька інноваційних ігрових вправ, які зацікавлюють дітей вивчати іноземну мову, розвивають творчість, ініціативність та мислення молодших школярів.

Game “Mathematical operations” («Математичні дії»)

Using mathematical operations make the proverb. How do you understand it?
(Використовуючи математичні дії склади прислів'я, як ви його розумієте?)

Th + er's + not – t + pla + ceg – g + lo – o + ike + hobe – be + me

"There's no place like home."

Game “Draw” («Намалюй»)

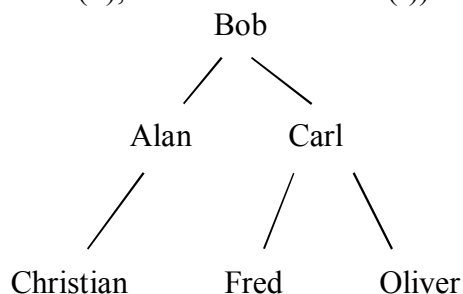
Діти читають або слухають слова (10 – 15 слів із інтервалом 4 – 5 секунд), олівцем на аркуші малюють малюнки, що відображає слово.

E.g. sun (сонце), river (річка), tree (дерево), rainbow (веселка), flower (квітка), sky (небо), mushroom (гриб), fish (риба) ...

Це завдання можна ускладнити використовуючи кольори (e.g. red sun, green river, blue tree ...)

Game “True or False” («Правда чи неправда»)

Using schemes identify false and true statements (from father to son. True statements mark icon (+) and false - icon (-)). (Користуючись малюнком, визначити хибні та істинні твердження (стрілки спрямовано від батька до сина (схема.1), від матері до дочки (схема.2)). Істинне твердження позначте значком (+), а хибне – значком (-)).

- Bob is Carl's father.
- Fred is Alan's son.
- Alan is Christian's Father.
- Bob is Fred's grandson.
- Oliver is Fred's brother.
- Christian is Oliver's cousin.
- Alan is Oliver's son.
- Carl is Alan's brother [7].

ВИСНОВКИ. Поза сумнівом, застосування інтерактивних технологій у навчальному процесі значно урізноманітнює процес сприйняття, осмислення та переробки інформації. Також суттєво розширюється і мотиваційна основа навчальної діяльності, діти краще усвідомлюють та запам'ятовують матеріал, забезпечується справжня зацікавленість до вивчення іноземної мови, позаяк інтерактивність не лише створює реальні ситуації з життя, але і дає поштовх учням для того, щоб вони вміли реагувати на ситуації за допомогою іноземної мови. Поза сумнівом, запропоновані інноваційні ігрові вправи є ефективними при вивченні іноземної мови і, водночас, вони розвивають творчість, викликають зацікавленість, стимулюють увагу, пам'ять та мислення молодших школярів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Куріч Марія Використання інтерактивних технологій на уроках іноземної мови / М. Куріч // Нова пед. думка : наук.-метод. журн. - 2013. - № 2. - С. 80-83
2. Савечко Я. В. Використання інноваційних технологій на уроках англійської мови для учнів початкової школи [Електронний ресурс] / Я. В. Савечко. – Електрон. дані. – Режим доступу: http://xn--e1aaajfpeds8ay4h.com.ua/files/image/konf%2011/doklad_11_3_2_30.pdf
3. Джоган Ю. Використання педагогічних інноваційних технологій на уроках англійської мови у початковій школі [Електронний ресурс] / Юлія Джоган – Режим доступу до ресурсу: <https://sichneva2016.jimdo.com/.../8...мова/8-20-джоган-юлія-миколаївна-нво-31/>
4. Селевко Г.К. Энциклопедия образовательных технологий: в 2 т. Т. 1 / Герман Константинович Селевко. – М. : НИИ школьных технологий, 2006. – 816 с. – (Серия «Энциклопедия образовательных технологий»).
5. Кремень В. Освіта і наука України. Шляхи модернізації. - К.: Грамота, 2003. – С. 16-19.
6. Редько В. Інтерактивні технології навчання іноземної мови / В. Редько // Рідна школа. – 2011. – № 8-9. – С. 28-36.
7. Чапюк Ю.С. Розвиток креативного мислення учнів початкових класів при вивченні іноземної мови: метод. рекомен. – Луцьк : ПП Іванюк В.П., 2017. – 44 с.

Chapiuk Yu.

Lesya Ukrainka Eastern European National University, Lutsk

INNOVATIVE TECHNOLOGIES OF LEARNING FOREIGN LANGUAGE IN ELEMENTARY SCHOOL

The article deals with the question of efficiency of innovative technologies use at the English lessons. The essence of the concepts "innovation", "innovative process" and "innovative pedagogical technology". It is revealed the necessity of using innovative technologies in the modern professional education in connection with the strengthening of informatization of society. Actuality and practical value of innovative technologies is explained. Noted that the effectiveness of learning depends on the feasibility of using a variety, the most adequate teaching the subject teaching methods, as well as the revitalization of the entire educational process. It is focused on the application of innovative games when learning a foreign language, because they stimulate the process of cognition and children learning and teach them to conscientious work. Introduction to lesson games make learning more interesting, create in children a cheerful mood, make it easier to overcome difficulties in learning. Presents exercises can develop creativity, give rise to interest, stimulate attention, memory and thinking to the primary school-aged children.

Key words: innovation, innovative technology, foreign language, primary school-aged children, games.

REFERENCES

1. Kurich, M. (2013), *Vykorystannia interaktyvnykh tekhnolohii na urokakh inozemnoi movy* / M. Kurich // Nova ped. dumka : nauk.-metod. zhurn. Iss. 2, pp. 80-83. [in Ukrainian]
2. Savechko, Ia.V. *Vykorystannia innovatsiinykh tekhnolohii na urokakh anhliiskoi movy dlia uchniv pochatkovoї shkoly*, available at: http://xn--e1aajfpcds8ay4h.com.ua/files/image/konf%2011/doklad_11_3_2_30.pdf (accessed June 10, 2016) [in Ukrainian]
3. Dzhohan, Iu. (2016), *Vykorystannia pedahohichnykh innovatsiinykh tekhnolohii na urokakh anhliiskoi movy u pochatkovii shkoli*, available at: <https://sichneva2016.jimdo.com/..../8...mova/8-20-dzhohan-iuliia-mykolaivna-nvo-31/> (accessed June 10, 2016) [in Ukrainian]
4. Selevko, G.K. (2006), *Entsiklopediya obrazovatelnykh tekhnologiy*, NII shkolnykh tekhnologiy, Moscow. [in Russian]
5. Kremen, V. (2003), *Osvita i nauka Ukrainy. Shliakhy modernizatsii*, Hramota, Kyiv, pp. 16-19. [in Ukrainian]
6. Redko, V. (2011), "Interactive technologies of teaching foreign language", *Transactions of Ridna shkola*, Iss. 8-9, pp. 28-36. [in Ukrainian]
7. Chapiuk, Iu.S. (2017), *Rozvytok kreatyvnoho myslennia uchniv pochatkovykh klasiv pry vyvchenni inozemnoi movy: metod.rekomend*, 44 p. [in Ukrainian]

Чапюк Юлія Сергіївна,
аспірант кафедри педагогіки,
Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки,
вул. Коперніка, 27, кв.35, м. Луцьк
Волинської обл., Україна, 43000.
Тел. +38-095-384-50-80.
E-mail: chapiuk@ukr.net

Chapiuk Yulia Serhiivna
Postgraduate student of Pedagogic
Department,
Lesya Ukrainka Eastern European National
University,
vul. Kopernika, 27/35, Lutsk, Volyn Region,
Ukraine, 43000.
Тел. +38-095-384-50-80.
E-mail: chapiuk@ukr.net

Стаття надійшла 14.09.2017